

**VARIG
ORKLA
FORSIKRING**

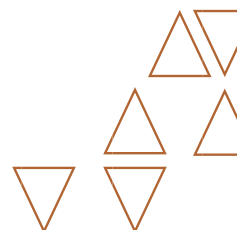
ÅRSMELDING 2018

Innholdsfortegnelse:

Styrets beretning	4
Årsregnskap	7
Oppstilling av endringer i egenkapitalen.....	10
Kontantstrømanalyse.....	12
Noter	13
Revisors beretning	43

Varig Orkla Forsikring gjensidig

Styrets årsberetning for 2018

Virksomhetens art og hvor den drives

Varig Orkla Forsikring er et lokalt selvstendig forsikringselskap som driver sin virksomhet i kommunene Meldal, Orkdal, Skaun og Rindal, med kontor på Orkanger. Varig Orkla har egen konsesjon på brannforsikring i disse kommunene, og eier sin egen brannforretning. Selskapet har en hovedavtale med Gjensidige Forsikring ASA om salg av Gjensidiges forsikringsprodukter. Varig Orkla hadde i 2018 sitt 175. driftsår.

Organisasjonen

Varig Orkla er eid og styrt av kundene som har løpende forsikring i selskapet. Øverste myndighet er selskapets generalforsamling. I 2018 ble det avholdt 7 styremøter og 1 strategisamling. Valgkomiteen har avholdt 2 møter. Varig Orkla har 8 ansatte og totalt 8 årsverk, og styret består av 6 medlemmer, herav en representant fra de ansatte.

I 2016/2017 ble det fremforhandlet en ny hovedavtale med Gjensidige Forsikring ASA gjeldende fra 1.1.2018. En viktig sak for selskapet i 2018 er endringen av navn fra Gjensidige Orkla Forsikring til Varig Orkla Forsikring gjensidig. I ny hovedavtale forpliktet brannkassene seg til å endre juridisk navn i første ordinære generalforsamling. Dette var etter krav fra Gjensidige Forsikring ASA, begrunnet i et behov for å redusere forvekslingsfaren mellom selskapene. På denne bakgrunnen besluttet 14 brannkasser felles navn «Varig». Varig Orkla Forsikring er fortsatt et selvstendig, kundedeid, gjensidig selskap.

Samfunnsaktør

Varig Orkla er en betydelig samfunnsaktør gjennom økonomisk støtte til lokal kultur, idrett og annen frivillig aktivitet. Selskapet har fokus på skadeforebygging gjennom sin daglige rådgivning, årlig utdeling av refleksvester til 2. klassinger og gratis brannvarslerbatteri til våre kunder. Varig Orkla bidrar også med støtte til skadeforebyggende tiltak hos lokale brannvesen, lag og foreninger ved behov.

Gjennom lokale investeringer støtter Varig Orkla opp om arbeidsplasser og næringslivsaktivitet, bl.a. som medlem og partner i Orkladal Næringsforening og som nest største eier i investeringselskapet Salvesen & Thams AS.

Forsikringsvirksomheten

Vi hadde ved utgangen av 2018 en bestandspremie på kr. 100 686 000 mot kr. 96 606 000 ved utgangen av 2017. Dette tilsier en prosentvis økning på 2,8 %.

Premien fordeler seg slik:

	2018	2017
Privat:	kr. 59 415 000	kr. 58 269 000
Næringsliv:	kr. 14 249 000	kr. 14 436 000
Landbruk:	kr. 27 022 000	kr. 25 210 000
Totalt:	kr. 100 686 000	kr. 97 915 000

Varig Orkla Forsikring mottok i 2018 kr. 7 971 000 i provisjon fra Gjensidige Forsikring mot kr. 8 244 000 i 2017. Nedgang i provisjonsinntekter er i all hovedsak på grunn av noe lavere provisjonssatser, samt svak vekst i portefølje.

I 2018 hadde Varig Orkla Forsikring en total skadeprosent på 57,0 %, som er en økning fra 47,2 % i 2017.

Finansvirksomheten

Varig Orkla Forsikring har gjennom sitt eierskap i Salvesen & Thams AS med 24,82 %, deltatt aktivt i bl.a. lokal eiendom- og næringsutvikling også i 2018

Varig Orkla Forsikring har i 2018 videreført en aktiv forvaltningsavtale med Formuesforvaltning A/S. Det er styrets oppfatning at dette samarbeidet har gitt oss en bedre sikkerhet i forhold til myndighetenes krav til rapportering. Vi har også tro på at dette samarbeidet skal gi oss en god avkastning på kapitalen over tid.

Finansiell risiko

Selskapets overordnede mål innenfor kapitalforvaltningen er å maksimere avkastningen innenfor de risikorammer som er fastsatt av styret. Videre skal likviditeten til enhver tid være tilstrekkelig til å møte ekstraordinære store utbetalinger. En gjennomgang av balansen viser at godt over 50 % av forvaltningskapitalen har ukentlig likviditet eller bedre. Selskapet har etter vår vurdering ingen likviditetsrisiko basert på nåværende aktivafordeling.

Erstatningsrisiko

Fra 01.01.2012 ble det etablert en ordning hvor alle selvstendige brannkasser har en egen reassuransavtale med Gjensidige Forsikring ASA.

Reassuransavtalen er en såkalt excess-loss kontrakt hvor Varig Orkla Forsikring i 2018 er belastet for alle skader opp til 3 mill i skadegrense.

Kursrisiko verdipapir/valutarisiko

Endringer i verdipapirkursene vil kunne påvirke lønnsomheten. Varig Orkla Forsikring benytter i stor grad fondsplasseringer for på den måten å spre risikoen.

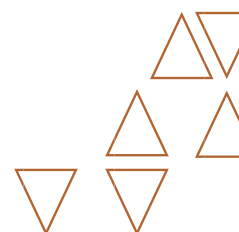
Resultatet

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2018 er satt opp under denne forutsetning. Av netto kontantstrøm fra operasjonell aktivitet er ca. 2,6 mill tilført bankbeholdningen og øvrig er benyttet til nye investeringer. Regnskapet viser et resultat etter skatt på kr. 4 386 467. I 2017 var resultat etter skatt på kr. 26 545 386.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Varig Orkla Forsikrings eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Endring naturskadefond:	kr. 1 038 524
Endring garantifond:	kr. - 1 018
Avsatt til utbytte i 2018:	kr. 2 450 763
Overføring til egenkapitalen:	kr. 898 198
Sum disponert:	kr. 4 386 467

Arbeidsmiljø og likestilling

Varig Orkla Forsikring har 50 % kvinnelige ansatte og 33 % kvinneandel i styret. Både administrasjonen og styret er opptatt av å arbeide for å fremme likestilling og å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.

Varig Orkla Forsikring er medlem av HMS Tjenesten Orkladal AS. Dette er en styrke for selskapet innen helse, miljø og sikkerhetsarbeidet. Vi ser nytten av dette samarbeidet både i det forebyggende arbeidet og i å kunne trekke på deres kompetanse når lengre sykdom oppstår. Styret anser for øvrig arbeidsmiljøet i bedriften til å være meget bra. Fraværspersent som følge av sykdom i 2018 var på 4,1 %. Det har ikke forekommet arbeidsulykker i Varig Orkla Forsikring i 2018.

Ytre miljø

Selskapet forurensrer ikke det ytre miljø.

Videre utvikling

Varig Orkla Forsikring er en av de mest solide brannkassene i Norge, og det er styrets oppfatning at selskapet er godt rustet til å møte fremtidige utfordringer. Det er betydelig konkurranse i forsikrings- og finansmarkedet som forventes å vedvare også i årene som kommer, i tillegg til stadig nye krav og endringer i rammebetingelsene. Varig Orkla Forsikring har hatt og vil fortsatt ha evnen til å omstille seg i takt med endringene.

Styret benytter anledningen til å takke medlemmer, ansatte, øvrige tillitsvalgte og samarbeidspartnere for godt og konstruktivt samarbeide også i 2018.

Orkanger, den 13. mars 2019

Ove Jørgen Snuruås
Styreleder

Marit Fuglem Høgli
Nestleder

Roger Monso
Styremedlem

Jon Haldor Kvidal
Styremedlem

Nina Vangen Ranøien
Styremedlem

Lars Helge Hoston
Styremedlem

Sidsel Rian
Daglig leder

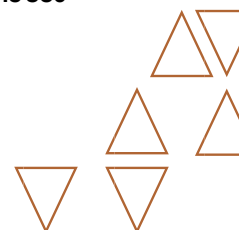
Varig Orkla Forsikring gjensidig

Årsregnskap 2018

Resultatregnskap

Varig Orkla Forsikring gjensidig

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier	4	18 585 820	18 676 662
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-3 841 799	-4 146 774
Sum premieinntekt for egen regning	4	14 744 021	14 529 888
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	7 970 764	8 243 856
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		-2 170 712	-4 126 755
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		-5 000	431 932
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-2 175 712	-3 694 823
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-2 338 885	-2 887 974
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5, 6, 9	-374 705	-521 032
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-2 713 590	-3 409 006
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7, 8	-8 652 709	-7 983 966
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		9 172 774	7 685 949
IKKE-TEKNISK REGNSKAP	Noter	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Netto inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		1 462 500	1 345 000
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 489 151	1 931 417
Verdiendringer på investeringer		-32 896 593	18 146 917
Realisert gevinst og tap på investeringer		29 593 030	-59 294
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-1 469 472	-612 347
Sum netto inntekter fra investeringer		-1 821 384	20 751 693
Andre inntekter		353 284	389 318
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		-1 468 100	21 141 011
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		7 704 674	28 826 960
Skattekostnad	10	-2 793 905	-3 024 710
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		4 910 769	25 802 250
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	-699 070	990 847
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	174 768	-247 711
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-524 302	743 136
TOTALRESULTAT		4 386 467	26 545 386

Balanse

Varig Orkla Forsikring gjensidig

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap	12, 13	80 445 000	66 015 000
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	13, 15	418 581	5 418 581
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	13, 14	102 240 197	117 467 422
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	13	48 751 506	45 863 677
Andre finansielle eiendeler		383 300	383 300
Sum investeringer	13	232 238 584	235 147 980
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-brto erstatn. avsetning		30 250	45 250
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	13	30 250	45 250
Fordringer			
Andre fordringer		2 435 720	1 563 223
Sum fordringer	13	2 435 720	1 563 223
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	11	900 164	1 005 435
Kasse, bank	13	25 263 941	22 635 553
Pensjonsmidler	9, 13	276 973	374 198
Sum andre eiendeler		26 441 078	24 015 186
SUM EIENDELER		261 145 633	260 771 640

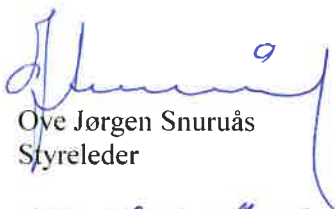
Balanse

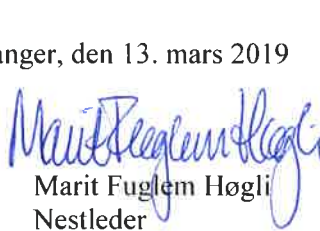
Varig Orkla Forsikring gjensidig

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond		19 194 941	18 156 417
Avsetning til garantiordningen		846 644	847 662
Annen opptjent egenkapital		206 685 250	205 111 085
Andre fond		9 000 000	9 000 000
Sum opptjent egenkapital	16	235 726 835	233 115 164
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		8 414 614	8 723 966
Brutto erstatningsavsetning		2 851 704	3 562 080
Sum brutto forsikringsforpliktelser	4	11 266 317	12 286 046
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9	871 830	1 178 138
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	2 605 384	2 695 582
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	4 046 549	4 817 576
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	13	7 523 763	8 691 296
Forpliktelser			
Avsatt ikke betalt utbytte		2 443 634	2 542 517
Andre forpliktelser		3 512 750	3 534 806
Sum forpliktelser	13	5 956 384	6 077 323
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	13	672 334	601 811
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		261 145 633	260 771 640

Den tidligere sikkerhetsavsetningen er reklassifisert fra forpliktelser til egenkapital. Det er innregnet avsetning for utsatt skatt på reklassifisert beløp. Dette skyldes endringer i regelverket. Disse endringene ble iverksatt fra 1. januar 2016 og sammenligningstallene er derfor endret tilsvarende. Diskontering av reserver og innføring av risikomarginen ventes å bli implementert i regnskapet på et senere tidspunkt i forbindelse med innføring av IFRS 17 Forsikringskontrakter.

Orkanger, den 13. mars 2019

Ove Jørgen Snuruås
Styreleder

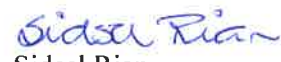

Marit Fuglem Høgli
Nestleder

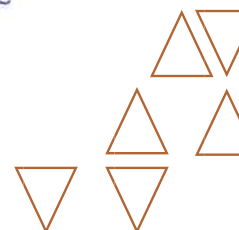

Roger Monso
Styremedlem

Jon Haldor Kvidal
Styremedlem

Nina V. Ranøien
Styremedlem

Lars Helge Høstø
Styremedlem

Sidsel Rian
Daglig leder

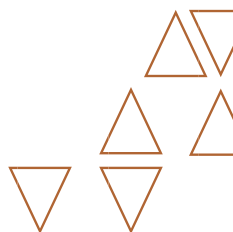
Oppstilling av endringer i egenkapital

Varig Orkla Forsikring gjensidig

Kroner	Naturskadefond	Garantiordning	
Egenkapital per 31.12.2016	17 722 848	829 556	
1.1.-31.12.2017			
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER	433 569	18 106	
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	
Totalresultat	433 569	18 106	
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte			
Til / fra andre fond			
Egenkapital 31.12.2017	18 156 417	847 662	
1.1.-31.12.2018			
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER	1 038 524	(1 018)	
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	
Totalresultat	1 038 524	(1 018)	
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte			
Korrigerings av utsatt skatt sikkerhetsavsetning			
Egenkapital 31.12.2018	19 194 941	846 644	

	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
	9 000 000	(4 607 621)	186 397 513	209 342 296
			25 350 575	25 802 250
		990 847		990 847
		(247 711)		(247 711)
		743 136	-	743 136
	-	743 136	-	743 136
	-	743 136	25 350 575	26 545 386
			(2 772 518)	(2 772 518)
	-		-	-
	9 000 000	(3 864 485)	208 975 570	233 115 164
	-		3 873 263	4 910 769
		(699 070)		(699 070)
		174 768		174 768
		(524 302)	-	(524 302)
	-	(524 302)	-	(524 302)
	-	(524 302)	3 873 263	4 386 467
			(2 450 763)	(2 450 763)
	-		675 967	675 967
	9 000 000	(4 388 787)	211 074 037	235 726 835

Kontantstrøm

	31.12.2018	31.12.2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier direkte forsikring	18.276.468	18.913.566
Utbetalte gjenforsikringspremier	-3.841.799	-4.146.774
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-2.881.088	-3.359.112
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	10.000	614.478
Betalte driftskostnader	-5.927.500	-1.907.611
Netto finansinntekter	2.151.465	3.349.918
Betalte skatter	-2.804.395	-3.399.818
Utbetalt utbytte/vedtatt utbytte	-2.553.177	-2.362.484
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2.429.974	7.702.163
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	5.000.000	-181.500
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-1.948.406	-3.863.998
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	-3.081.158	-2.380.557
Netto kontantstrøm av sertifikater		
Netto kontantstrøm av eiendom		
Netto kontantstrøm av andre verdip.med kort løpetid		
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner		
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	227.978	
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	198.414	-6.426.056
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm for perioden	2.628.388	1.276.107
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	2.628.388	1.276.107
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	22.635.553	21.359.446
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	25.263.941	22.635.553
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner		
Kontanter og bankinnskudd*	25.263.941	22.635.553
Sum kontanter og kontantekvivalenter	25.263.941	22.635.553
*Herav bundet på skattetrekkkonto	610.076	599.585

NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2018 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2018, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskaps-regnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

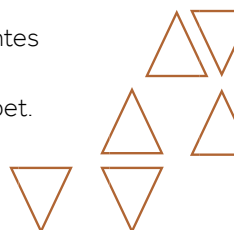
Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1. januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Orkla Forsikring gjensidig er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstillers definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne rett-til-bruk eiendelene og leieforpliktelsene. Rente-effekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med foretakets øvrige avskrivninger, mens rente-effekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på foretakets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av foretakets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Dette er vurdert å være tilfelle for husleiekontrakter og leasingavtaler for biler. IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. Leieperioden vil bli beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Felleskostnader etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene. Diskonteringsrente for husleiekontraktene vil fastsettes ved å se hen til observerbar innlånsrente i obligasjonsmarkedet. Renten vil tilpasses de faktiske leiekontraktenes varighet etc. Diskonteringsrenten for leasingbilene vil fastsettes basert på en vurdering av hvilken lånerente foretaket ville oppnå for finansiering av biler fra et finansieringsselskap.

Foretaket har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansvendelse, samt innregne tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 å tre i kraft 1. januar 2022. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Varig Orkla Forsikring gjensidig eier 24,82% av aksjene i Salvesen & Thams AS. Det tilknyttede selskapet regnskapsføres ved bruk av kostmetoden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdeler har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Varig Orkla Forsikring gjensidig i utøvelse av sin virksomhet. Hvis eiendommen brukes både til foretakets egen bruk og som investeringseiendom, klassifiseres eiendommen basert på faktisk bruk av eiendommen.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

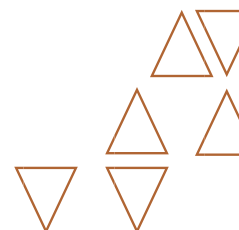
- anlegg og utstyr: 10-20 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Leasing

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen ikke er overført klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalingen klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløst risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verditall, som innregnes i resultatet.

Varig Orkla Forsikring gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstiller definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Varig Orkla Forsikring gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som sikringsbokføres.

Varig Orkla Forsikring gjensidig har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene ansvarlig lån, andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring, påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettingsmetoder.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

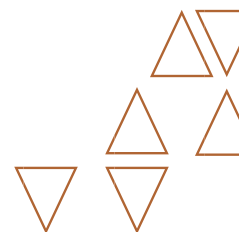
Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Orkla Forsikring gjensidig opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Orkla Forsikring gjensidig ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Orkla Forsikring gjensidig, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede bransjen.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Orkla Forsikring gjensidig. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Orkla Forsikring gjensidig er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

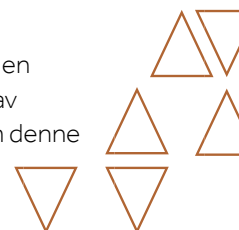
Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Orkla Forsikring gjensidig mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultatet være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Orkla Forsikring gjensidig tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuransebeskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2018 er egenregningen 3.000.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranse og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransefunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne

ordningen blir Varig Orkla Forsikring gjensidig eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Orkla Forsikring gjensidig håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Note i 1000 kr.

Endring i inflasjon (+/-1-prosentpoeng)	2018	2017
Brannforsikring	14 449	19 400
Naturskadeforsikring	26 268	21 340
Totalt	40 717	40 740

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikrings-selskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad. Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 72,8 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 237,6 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 326 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Note i 1000 kr.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

	2018	2017
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	237 575	235 196
Solvenskapitalkrav (SCR)	72 771	90 389
Overskuddskapital	164 804	144 807
Solvensmargin etter Solvency II	326 %	260 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

Minstekapitalkrav (MCR)	2018	2017
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	32 747	40 675
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	18 193	22 597
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	23 882	23 810
Minstekapitalkrav (MCR)	23 882	23 810
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	934 %	932 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 218,381 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Foretaket har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

	2018	2017
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	218 381	217 040
- Kapitalgruppe 2	4 776	4 762
- Kapitalgruppe 3	0	0
Sum basiskapital	223 157	221 802
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	223 157	221 802
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål	14 418	13 394
Total tellende ansvarlig kapital SCR	237 575	235 196

De viktigste forskjellene mellom verddivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verddivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	2 852	2 786	-66
Premieavsetning for skadeforsikringer	8 414	7 480	-934
Risikomargin		528	528
Sum forsikringstekniske avsetninger	11 266	10 794	-472

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatnings-avsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten. Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder. Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Orkla Forsikring gjensidig. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

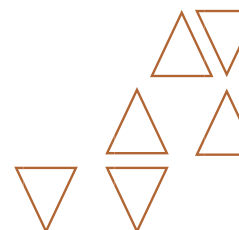
Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

	2018	2017
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	7 915	9 238
Kapitalkrav for markedsrisiko	68 931	85 793
Kapitalkrav for motpartsrisiko	3 171	4 413
Diversifisering	(7 689)	(9 491)
Basis solvenskapitalkrav	72 329	89 953
Operasjonell risiko	442	436
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	72 771	90 389

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

Nye skatteregler medfører skatt på sikkerhetsavsetningen som er hensyntatt i kapitalberegningene ved årsskiftet. Dersom foretaket avvikles blir det også skatt på naturskadekapital, men siden det ikke forventes avvikling av foretaket i overskuelig framtid føres det ingen utsatt skatt relatert til naturskadekapital.

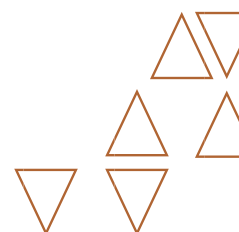
4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning	Naturforretning	Sum
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	16 128 319	2 148 149	18 276 468
Gjenforsikringsandel	-3 484 992	-356 807	-3 841 799
For egen regning	12 643 327	1 791 342	14 434 669
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	16 451 822	2 133 998	18 585 820
Gjenforsikringsandel	-3 484 992	-356 807	-3 841 799
For egen regning	12 966 830	1 777 191	14 744 021
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-1 432 045	-738 667	-2 170 712
Gjenforsikringsandel	-5 000	-	-5 000
For egen regning	-1 437 045	-738 667	-2 175 712
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-1 899 883	-927 999	-2 827 882
Inntruffet tidligere år brutto	467 838	189 332	657 170
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	7 446 895	967 719	8 414 614
Brutto erstatningsavsetning	1 499 450	1 352 254	2 851 704

5. Kostnader

	2018	2017
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	105 271	105 271
Lønns- og personalkostnader	6 904 564	6 865 721
Honorarer tillitsvalgte	305 500	258 650
IKT-kostnader	293 548	29 853
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	171 250	178 750
Andre kostnader	3 586 167	3 954 728
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-8 652 709	-7 983 966
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-1 450 588	-1 746 207
Avgitt øvrige salgskostnader	-888 297	-1 141 766
Sum	374 705	521 032
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	1 450 588	1 746 207
Provisjon	0	0
Øvrige salgskostnader	888 297	1 141 766
Sum	2 338 885	2 887 974
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	171 250	178 750
Attestasjonstjenester		
Revisjon - rådgivning skatt		
Rådgivning - annen rådgivning		
Sum	171 250	178 750

6. Lønn og godtgjørelse

	2018	2017
Gjennomsnittlig antall ansatte	8	8
Lønn/godtgjørelse til:		
-Daglig leder	1 058 207	1 015 403
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	117 563	112 872
Styret:		
Styreleder: Ove Jørgen Snuruås	86 000	
Nestleder: Marit Fuglem Høgli	36 000	
Styremedlem: Sigrid Skjølvold	17 000	
Styremedlem: Roger Monsø	31 000	
Styremedlem (ny): Jon Haldor Kvidal	8 000	
Styremedlem (ny): Nina Vangen Ranøien	6 000	
Styremedlem: Lars Helge Hoston	31 000	
Varamedlem: Berit Johanne Sølberg	2 000	
Valgkomiteen:		
Leder: Petter Andreas Baalsrud	6 000	18 000
Medlem: Jon B. Husby	4 000	
Medlem(ny): Torill G. Hynne	2 000	
Medlem: Merethe Landrø	6 000	
Medlem: Terje Mogset	6 000	
Utsending Generalforsamling:		
Petter Andreas Baalsrud	2 000	20 000
Rune Landrø	2 000	
Ingebrigt Hoston	2 000	
Helga Furuhaug	2 000	
Øystein Kvåle	2 000	
Hilde Marit Skauge	2 000	
Odd Geir Rønningsbakk	2 000	
Kristin Riseth	2 000	
Marit Foss Sundseth	2 000	
Kristin Øverland	2 000	

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2018	2017
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	8 652 709	7 983 966
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	8 652 709	7 983 966

8. Transaksjoner mellom Varig Orkla Forsikring gjensidig og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringsselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 1.477.724.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

	2018	2017
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	7 786 951	8 112 951
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	182 064	129 615
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	1 749	1 290
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	7 970 764	8 243 856

Administrasjonskostnader

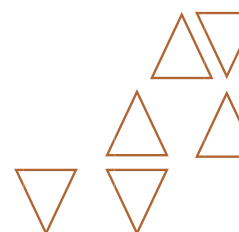
Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2018	2017
Kostnader brannforretningen	987 109	1 203 332
Kostnader øvrige tjenester	364 358	75 653

9. Pensjon

Varig Orkla Forsikring gjensidig er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Orkla Forsikring gjensidig har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelsene fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelsene. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Orkla Forsikring gjensidig pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,2 prosent (3,1), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2018/2019 er beregnet til 2,19 prosent (2,28). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 70,4 år (69,2).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Orkla Forsikring gjensidig er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 15,1 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus ett prosentpoeng. Verdien vil falle med 9,4 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

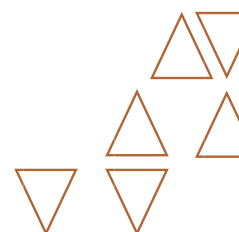
Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 3,9 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 3,1 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 1,5 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Orkla Forsikring gjensidig er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

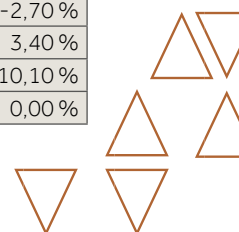
Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018	Sikret 2017	Usikret 2017	Sum 2017
Antall aktive medlemmer	4	1	5	4	1	5
Antall pensjonister	5		5	5		5
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	6 074 844	1 178 138	7 252 982	7 024 693	1 699 946	8 724 639
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	94 738	82 916	177 654	77 058	143 878	220 936
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	18 095	15 837	33 932	14 718	27 481	42 199
Rentekostnad	156 123	30 278	186 401	189 012	41 815	230 827
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner			-	-866 642	-287 358	-1 154 000
Aktuarielle gevinster og tap	224 282	-7 541	216 741	-343 149	-367 736	-710 885
Utbetalte ytelser	-317 350	-359 192	-676 542	-20 844	-79 888	-100 732
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-114 280	-68 606	-182 886			-
Virksomhetssammenslutning			-			-
Virkning av den øvre grense for eiendelen	558 844		558 844			-
Kursendringer i utenlandsk valuta			-			-
Pr. 31.12	6 695 297	871 831	7 567 128	6 074 844	1 178 138	7 252 982
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	6 695 297	871 831	7 567 128	6 074 844	1 178 138	7 252 982
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-6 972 272		-6 972 272	-6 449 045		-6 449 045
Netto pensjonsforpliktelse/ (pensjonsmidler)	-276 975	871 831	594 856	-374 200	1 178 138	803 938
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	6 449 044	-	6 449 044	6 665 719		6 665 719
Renteinntekt	165 740		165 740	180 495		180 495
Avkastning ut over renteinntekt	76 515		76 515	-163 153		-163 153
Bidrag fra arbeidsgiver	712 602	68 606	781 208	129 976	79 888	209 864
Utbetalte ytelser	-317 350		-317 350	-343 149		-343 149

	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018	Sikret 2017	Usikret 2017	Sum 2017
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-114 280	-68 606	-182 886	-20 844	-79 888	-100 732
Overtakelse/oppkjøp			-			-
Oppgjør			-			-
Pr. 31.12	6 972 271	0	6 972 272	6 449 044	0	6 449 044
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	94 738	82 916	177 654	77 058	143 878	220 936
Rentekostnad	156 123	30 278	186 401	189 012	41 815	230 827
Renteinntekt	-165 740		-165 740	-180 495		-180 495
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner			-			-
Arbeidsgiveravgift	18 095	15 837	33 932	14 718	27 481	42 199
Pensjonskostnad	103 216	129 031	232 247	100 293	213 174	313 466
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	103 216	129 031	232 247	100 293	213 174	313 466
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader						
Akkumulert beløp pr. 01.01.	5 360 989	-208 337	5 152 652	6 064 478	79 021	6 143 499
Avkastningen på pensjonsmidler	(76 515)	-	-76 515	163 153		163 153
Endringer i demografiske forutsetninger	313 099	(3 636)	309 463	-1 278 743	-301 127	-1 579 870
Endringer i økonomiske forutsetninger	(88 817)	(3 905)	-92 722	412 101	13 769	425 870
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen	558 844		558 844			
Akkumulert beløp pr. 31.12.	6 067 600	(215 878)	5 851 722	5 360 989	-208 337	5 152 652

Aktuarielle forutsetninger			
Diskonteringsrente		2,98 %	2,57 %
Lønnsregulering		3,20 %	3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp		3,20 %	3,10 %
Pensjonsregulering		0,00 %	0,00 %
Øvrige spesifikasjoner			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen		284 957	263 875
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO		74 736	94 928
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år		74 811	95 023
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år			
Prosent		Endring i pensjonsforpliktelse 2018	Endring i pensjonsforpliktelse 2017
Sensitivitet			
10 % økt dødelighet		-4,10 %	-4,20 %
10 % redusert dødelighet		3,00 %	3,10 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente		-9,40 %	-11,00 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente		15,10 %	13,80 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering		8,50 %	7,50 %
- 1 %-poeng lønnsjustering		-6,10 %	-5,30 %
+ 1 %-poeng G-regulering		-3,00 %	-2,70 %
- 1 %-poeng G-regulering		3,90 %	3,40 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering		13,80 %	10,10 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering		0,00 %	0,00 %

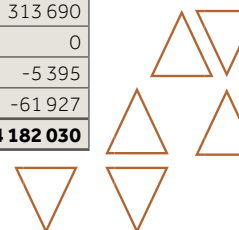
Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	411 364	-	411 364
Obligasjoner	-	6 407 518	-	6 407 518
Derivater	-	153 390	-	153 390
Sum	-	6 972 272	-	6 972 272

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	-	806 131	-	806 131
Obligasjoner	-	5 126 990	-	5 126 990
Derivater	-	290 207	-	290 207
Bank	-	225 717	-	225 717
Sum	-	6 449 044	-	6 449 044

10. Skatt

	2018	2017
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	385 041	361 531
Gevinst og taps konto	533 184	666 481
Sikkerhetsavsetning	8 476 320	12 122 000
Pensjonsforpliktelse	-594 857	-1 178 138
Sum midlertidige forskjeller	8 799 688	11 971 874
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen	0	0
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	8 799 688	11 971 874
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	7 386 506	7 298 428
Fremførbart underskudd	0	0
Netto midlertidige forskjeller	16 186 194	19 270 302
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel)	4 046 549	4 817 576
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) direkte mot egenkapitalen	174 768	-247 711
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) over resultatet	79 708	-334 523
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	7 704 674	28 826 960
Endring i midlertidige forskjeller over resultatet	468 319	-755 239
Andre permanente forskjeller	-345 369	-300 336
Tilb.føring av verdøkning av fin.omløpsmidler	-1 220 607	-18 826 306
Tilb.føring av verdireduksjon av fin.omløpsmidler	34 117 200	679 388
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer mv.	-29 593 030	-1 810 801
Regnskapsmessig tap ved salg av aksjer mv.	0	1 870 095
Skattemessig gev.ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	233 866	1 173 352
Skattemessig tap ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	0	0
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-1 462 500	-2 140 818
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	43 875	64 225
Ikke fradragberettiget rente på ilignet skatt	-1 126	3 913
Andre resultatkomponenter	-699 070	743 136
Skattepliktig inntekt	9 246 232	9 527 569
Benyttelse av fremførbart underskudd	0	0
Mottatt konsernbidrag	0	0
Fremførbart underskudd	0	0
Formuesskatt	293 826	313 690
Betalbar skatt i balansen	2 605 384	2 695 582
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt av inntekt	2 311 558	2 381 892
Formuesskatt	293 826	313 690
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	-95 060	334 523
Skatt på andre resultatkomponenter	174 768	
Endring utsatt skatt tidligere år	0	0
Korreksjon tidligere år	108 813	-5 395
Skattekostnad i regnskapet	2 793 905	3 024 710
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	2 793 905	3 024 710
Skatt av resultat før skattekostnad	1 926 169	7 206 740
Forsk.mellom årets skattekostn.og 25 % av res.før skatt	867 737	-4 182 030
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer/fremførbart underskudd	22 020	393 425
Skatt av permanente forskjeller	443 359	-4 822 800
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-282	978
Formuesskatt	293 826	313 690
Endring utsatt skatt tidligere år	0	0
Korreksjon tidligere år	108 813	-5 395
Andre endringer	0	-61 927
Sum differanse	867 737	-4 182 030

Endringer i skattereglene for forsikringsforetak

Skattemessig fradrag for forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsforetak begrenses med virkning fra 2018 til avsetninger for sannsynlige fremtidige kostnader knyttet til forsikringsforpliktelser. Det gis dermed ikke lenger skattemessig fradrag for avsetninger til naturskadekapital og garantiordningen for skadeforsikring. Det er gitt en overgangsordning hvorved avsetningene til naturskadekapitalen og garantiordningen for skadeforsikring per 1.1.2018 skattemessig kan settes på en egen konto som kommer til beskatning først ved avvikling av skadeforsikringsvirksomheten. Det avsettes ikke utsatt skatt på naturskadekapital og avsetning til garantiordningen for skadeforsikring (Norge) i samsvar med Årsregnskapsforskriftens § 3-4.

De skattemessige forsikringstekniske avsetningene blir redusert i 2018, hovedsakelig ved at den tidligere sikkerhetsavsetningen ikke lenger inngår i disse. En overgangsregel gir imidlertid foretaket anledning til å fordele den skattemessige inntektsføringen av denne reduksjonen lineært over 10 år, første gang i 2018. Det aktuelle beløpet som fordeles er 9.418.133 kroner.

11. Anlegg og utstyr

	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.17	1 110 706
Tilgang i året	
Utrangert	
Avgang i året	
Anskaffelseskost pr.31.12.17	1 110 706
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.17	
Årets ordinære avskrivninger	105 271
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	
Tilbakeført utrangert	
Avgang ordinære avskrivninger	
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.17	105 271
Bokført verdi 31.12.17	1 005 435
Avskrivningsmetode	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	10 år
	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.18	1 005 435
Tilgang i året	
Utrangert	227 978
Avgang i året	
Anskaffelseskost pr.31.12.18	777 458
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18	
Årets ordinære avskrivninger	105 271
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	
Tilbakeført utrangert	227 978
Avgang ordinære avskrivninger	
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	122 706
Bokført verdi 31.12.18	900 164
Avskrivningsmetode	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	10 år

12. Aksjer i tilknyttede selskaper

Forretn. kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2018	Bal.ført verdi 31.12.2018	Kostpris 31.12.2017	Bal.ført verdi 31.12.2017
Tilknyttede selskaper					
Salvesen & Thams AS 7300 Orkanger	24,82 %	80 445 000	80 445 000	66 015 000	66 015 000
	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter	Resultat
Andel børsverdi					
Tilleggsinformasjon					
Salvesen & Thams AS	346 303 471	64 817 942	2 393 988	423 694	

13. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

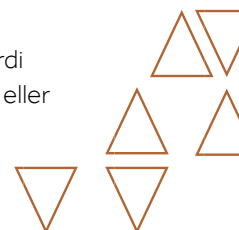
Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedtsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedtsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedtsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedtsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontant-strømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Orkla Forsikring gjensidig egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

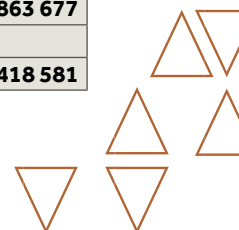
Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedtsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedgang eller forverrede framtidutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balansført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018	Balansført verdi 31.12.2017	Virkelig verdi 31.12.2017
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	102 240 197	102 240 197	117 467 422	117 467 422
Rentebærende verdipapirer	48 751 506	48 751 506	45 863 677	45 863 677
Utlån og fordringer				
Utlån	418 581	418 581	5 418 581	5 418 581
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	2 465 970	2 465 970	1 608 473	1 608 473
Andre fordringer	660 273	660 273	757 498	757 498
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		-		-
Kontanter og bankinnskudd	25 263 941	25 263 941	22 635 553	22 635 553
Sum finansielle eiendeler	179 800 469	179 800 469	193 751 205	193 751 205
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	13 480 147	13 480 147	14 768 619	14 768 619
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring		-		-
Påløpne kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	672 334	672 334	601 811	601 811
Forpliktelser innen konsernet		-		-
Sum finansielle forpliktelser	14 152 480	14 152 480	15 370 430	15 370 430

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		89 960 401	92 724 796	182 685 197
Rentebærende verdipapirer		48 751 506		48 751 506
Utlån			418 581	418 581

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		105 606 544	77 875 878	183 482 422
Rentebærende verdipapirer		45 863 677		45 863 677
Utlån			5 418 581	5 418 581

Avstemming finansielle eiendeler 31.12.2018 som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/ fra nivå 3	Pr. 31.12.2018	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	77 885 878	514 859	14 430 000	(105 941)	95 079		92 724 796	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							-	
Sum	77 885 878	514 859	14 430 000	(105 941)	95 079	-	92 724 796	-

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå3)

	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 % 9 272 480
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 % 0
Sum	9 272 480

Avstemming finansielle eiendeler 31.12.2017 som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

	Pr. 1.1.2017	Netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/ fra nivå 3	Pr. 31.12.2017	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	73 253 593	387 573	10 672 166	(6 437 454)	2 964 015		77 875 878	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							-	
Sum	73 253 593	387 573	10 672 166	(6 437 454)	2 964 015	-	77 875 878	-

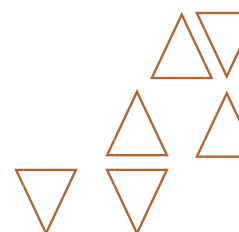
Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå3)

	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 % 7 787 588
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 % 0
Sum	7 787 588

14. Aksjer og andeler

Andre norske aksjer	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Midtvest I AS	984274823	326 700
Midtvest II AS	991773762	213 300
BK Forum AS	919864222	10 000
Sum andre norske aksjer		550 000
Andeler i KS og ANS - norske		Markeds verdi
DnB Scandinavian ProffFund IS		5 478 813
Sum utenlandske aksjer		5 478 813
Norske aksjefond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Pareto Investment Fund A	977287677	3 289 471
Nordea Stabile Aksjer Glo ET	993635243	4 690 058
Nordea Norge Verdi	977464811	4 301 545
KLP AksjeNorge Indeks	988425958	5 951 727
Sum norske aksjefond		18 232 801
Utenlandske aksjefond		Markeds verdi
Global Equities Class A		13 478 734
Handelsbanken Norden Selektiv		2 123 151
AKO Global UCITS Fund		6 635 765
Global Equities B NOK		28 226 152
Arctic norwegian Equities D		4 235 296
AKO Long/Short NOK Note II		3 302 365
Viking Global Investors USD Note II		8 393 219
Multistrategy Hedge		5 332 918
Sum utenlandske aksjefond		71 727 600
Eiendomsfond aksjefond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Storebrand Eiend.fond Norge	996210235	6 194 430
DnB Scandinavian ProffFund AS	917186626	56 553
Sum eiendomsfond		6 250 983
Sum aksjer og andeler		102 240 197

15. Utlån og fordringer

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	2018	2017
Pantelån		
Andre utlån	418 581	418 581
Ansvarlig lån		5 000 000
Nedskrivning til virkelig verdi		
Tapsavsetninger med objektive bevis		
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost	418 581	5 418 581

Ansvarlige lån	Pålydende verdi		Kostpris		Markedsverdi	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Varig Oppdal-Rennebu gjensidig		5 000 000		5 000 000		
Midtvest I AS	300 081	300 081	477 953	477 953	300 081	300 081
Midtvest II AS	118 500	118 500	296 250	296 250	118 500	118 500
Sum ansvarlig lån	418 581	5 418 581	774 203	5 774 203	418 581	418 581

16. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen.

Naturskadekapitalen er bunden kapital og

kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

17. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

Revisors beretning

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Varig Orkla Forsikring gjensidig

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Varig Orkla Forsikring gjensidig' årsregnskap.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none">• Balanse per 31. desember 2018• Resultatregnskap for 2018• Oppstilling over endringer i egenkapital• Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018• Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <p>Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.</p>
--	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

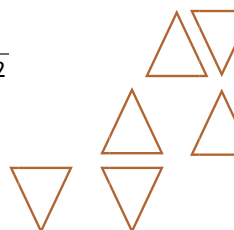
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 02.04.2019

BDO AS

John Krogstad
statsautorisert revisor

**VARIG
ORKLA
FORSIKRING**